

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

"Tabor" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
stestvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11-50, na izkaznice D 10.—,
tucetati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica štov. 4.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intarurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — Št. št. poštomatovni
račun štov. 11.387.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sobota 25. novembra 1922.

Številka: 268.

Laško pravosodje — svetovni škandal.

Trst, 22. novembra.

(n. n.) — Odkar je Italija prerोजना v fašizmu, sta se začela po njej pretakati med in mleko. Sicer ti medeni in mlečni hudourniki ne niso tako močni, da bi vseprek stopali čez bregove ter poplavljali in opustošali plodono snu grudo italijansko, ali marsikje pa so vendarle že udarili iz struge in bilo je njihove dobrote in sladkosti več kot preveč. Tako so na primer popolnoma poplavalili polje pravosodja in opustošenje je velikansko, naravnost uničevalno.

Dokler si fašizem ni osvojil državne oblasti, so se dogajala najstraševitejša nasilja in mi primorski Jugoslovenci smo bili tisti, ki smo moral največ pretrpeti pod nečloveško kruto pestjo fašistovskih nasilnikov. Res je bilo to, fašistovski teror je bil že naravnost neznošen, ali vendar smo ga še prenašali, ker je živelo v nas upanje, da se prej ali slej razmere vendarle izpremenijo na kak način: ali da se najde državna oblast, ki bo vendar enkrat napravila konec fašistovskemu besnenju, ali da da pridejo fašisti sami na vlado in bodo potem pod pritiskom odgovornosti vendarle sami začeli spoštovati zakon, ki naj bi ščitil tudi nas uboge jugoslovenske parije. Ali motili smo se, kajti s prihodom fašistov na vlado se je pač res izpremenilo marsikaj, slišali smo marsikatero lepo besedo o enakih dolžnostih in enakih pravicah, celo tudi zagotovilo, da bo vlada z vso svojo močjo skrbela za to, da bo zakon spoštovan, od vsakogar, tudi od fašistov, ali morali smo pa tudi doživeti dokaz, da so vse te lepe besede samega najvišjega fašistovskega boga Mussolinija le prazne obljube, da ne rečem naravnost laž, in da so se razmere le še silno poslabšale, ne pa izboljšale.

Danes v Italiji niti edino mesto, kjer naj bi človek dobil svojo zakonito pravico, ni več nedostopno nezakonitemu vplivu od zunaj, danes v Italiji človek ne najde svoje pravice niti pred sedežem Pravice same, pred sodiščem, ker sodnik v Italiji ne sodi več po zakonih in svoji vesti, temveč po ukazih fašistov.

Imeli smo tudi že pred prihodom fašistov na oblast celo vrsto slučajev, ko Pravica ni več sodila z zavezanimi očmi, temveč po bolj ali manj očitnih smigljajih fašistovskih rokovnjačev, ki so sodnikom dajali svoja navodila z grozilnimi pismi in drugimi takimi vzpodbudljivimi sredstvi. Ali smatrali smo vse to le za »slučaje«, ki so se sicer redno ponavljali, ali le pod vsakokrajnim posebnim pritiskom in so bili vendarle izjeme. Sicer smo imeli kolikor količno pojma o laškem krivicosodju že od časov sem, ko je sodilo in ni sodilo našim ljudem laško vojaško sodišče, obsojajoč jih tjavendan brez vsakega dokazov, na enostavno prisego kakšnega orožnika, ki obtoženca nikdar videl ni, ali puščajoč jih v preisovalnem zaporu mesece in mesece, da ne bi bili kedaj zaslišani in da bi sploh vedeli, zakaj so jih zaprli, dokler jih niso izpustili brez zaslišanja in brez sodbe, tuptamh celo na posredovanje masno plačanih laških odvetnikov, ki so naravnost izjavljali obtoženčevim sorodnikom, da potrebujejo toliko in toliko tisoč, da se namaže kljuka teh ali onih vrst, za katerimi tiči »pravica«; ali vse to smo smatrali le za izrodek vojne in smo potrpežli. Potem so se dogajali slučaj, kakor je bil na pr. tisti grozni umor črkostavca Müllerja v Trstu. Fašisti so ga z nekim njegovim tovarišem zajeli na tržaškem kolodvo-

Konflikt z belgijsko vlado.

Beograd, 24. novembra. (Izvirno.) Spor med beograjsko občino in belgijsko družbo za cestno železnico dozdevno ne bo prijateljsko poravnani, ker se je v zadevo vmešala belgijska vlada kot zastopnica interesov belgijskih državljanov. Belgijska družba zahteva od beograjske mestne občine kot odškodnino za odvzeto cestno železnico in električno centralo 11 milijonov švicarskih frankov. Občina seveda te zahteve ni mogla sprejeti. V dobropo- učenih krogih se zatrjuje, da je belgijska vlada obvestila našega zunanjega ministra, da bo zadevo predložila v odločitev zvezi narodov, če se beograjska mestna občina do 30. novembra ne bo poravnala z belgijsko družbo.

Dr. Ninčičev optimizem glede Italije.

Lausanne, 23. novembra. (Izvirno.) V razgovoru z zastopniki italijanskih listov je izjavil jugoslovenski ministrijski predsednik dr. Ninčič, da je prepričan, da bi med Italijo in Jugoslavijo že davno prišlo do popolnega sporazuma, če bi bil sporazum, sklenjen v Santa Margheriti, javnosti dovolj znan. Najvažnejše za sedaj je izvedba rapalske pogodbe. Govoril je o možnosti novega posebnega sporazuma, za katerega so baje že določene smernice. H koncu je dr. Ninčič izrazil svoje zadovoljstvo nad izjavo ministrskega predsednika Mussolinija, da hoče poglobiti prijateljske odnose med obema državama, ter je odločno dementiral vest, da hoče Jugoslavija z nova razviti vprašanje Soluna.

Boj za zapadno Tracijo.

Odločna gesta dr. Ninčiča proti Turčiji

Lausanne, 23. novembra. (Izvirno.) Ismet paša je v današnji seji teritorijalne komisije ostro pobijal Venizelove argumente glede dodelitve Zapadne Tracije, in navedel razloge za pridelitev Tracije Turčiji. Glede gospodarskega dohoda Bolgarske na Egejsko morje se v principu strinja z demilitarizacijo toka Marice, Venizelos je vztrajal pri svojih razlogih.

Lausanne, 23. novembra. Napram zastopnikom časopisja je izjavil Ismet paša, da si Turčija noče pri- stiti Zapadne Tracije, smatra pa za potrebno, da se da prebivalstvu svoboda odločitve glede pripadnosti.

Lausanne, 23. novembra. V današnji popoldanski seji teritorijalne komisije so se zastopniki zaveznikov izrekli proti turški zahtevi po ljudskem glasovanju z Zapadni Traciji. Stambulijski pa je zahteval samostojnost (avtonomijo) Tracije. Za jutri je pričakovati živahne debate.

Lausanne, 23. novembra. Zastopnik ruske sovjetske vlade Vorovskij je

včeraj prispel semkaj in imel takoj razgovor. Govori se, da je sovjetska vlada zagotovila turški delegaciji podporo glede izvedbe angorskega pakta, zahteva pa, da Turčija podpira rusko zahtevo po udeležbi na konferenci. Ismet paša očitno zavlačuje razpravo na konferenci, ker pričakuje še ostalo rusko delegacijo s Čičerinom na čelu.

Lausanne, 23. novembra. Prizadevanju jugoslov. zunanjega ministra dr. Ninčiča se je posrečilo doseči takšno zblizanje med delegati naše države, Rumunije, Bolgarije in Grčije, da je pričakovati v kratkem formalne ustanovitve zveze balkanskih zvez, katere dejansko napram turškim pretenzijam na konferenci že obstoja.

Pariz, 24. novembra. (Izvirno.) Dr. Ninčič je v včerajšnji popoldanski seji komisije naglašal, da rastejo zahteve Turčije od dne do dne. Izjava jugoslovenskega ministra zunanjih zadev je napravila na navzoče globok utis.

Minister Pribežević v Zagrebu.

Zagreb, 24. novembra. (Izvirno.) Danes dopoldne je došel v Zagreb prosvetni minister Svetozar Pribežević ter se je nastanil v bivši banski palači pri pokrajinskem namestniku Demetroviću. Tekom dopoldneva so se vršile pri pokrajinskem namestniku važne konference.

Konference o uradniških dokladah.

Beograd, 24. novembra. (Izvirno.) V finančnem ministrstvu se je vršila včeraj prva informativna konference ministrskega odbora in zastopnikov uradniškega združenja, na kateri se je razpravljalo o povišanju draginjskih doklad državnih uradnikov. O tem vprašanju se bo nadaljevala razprava še na današnji konferenci, makar se bo izdelal poseben projekt, na podlagi katerega se bodo potem dokladi izplačali.

Pašić se informira o gospodarskih razmerah na Hrvatskem.

Beograd, 24. novembra. (Izvirno.) Min. predsednik Pašić je sprejel dr. Milana Grba, ki mu je podal poročilo o ekonomskih razmerah na Hrvatskem.

Senator Sonnino — umrl.

Rim, 23. novembra. Bivšega min. predsednika in zunanjega ministra, senatorja Sonnina je zadela kap. Sonnino je mrtev.

Protest beograjskih najemnikov proti stanovanjskemu zakonu.

Beograd, 24. novembra. (Izvirno.) Zveza najemnikov za Beograd in okolico priredi 5. decembra meeting, na katerem bo zahtevala umaknitev stanovanjskega zakona, ki bi naj stopil s 1. januarjem 1923 v veljavo.

Tajna pogodba med Curzonom in Poincaréjem.

Beograd, 24. novembra. (Izvirno.) »Novi list« javlja, da je bila med Curzonom in Poincaréjem sklenjena tajna pogodba glede vzajemne podpore ob Reni in v Carigradu. Posamezne točke pogodbe se drže strogo tajno.

Iz novega angleškega parlamenta.

London, 23. novembra. S kraljevim prestolnim govorom je bil danes otvoren parlament. Njegova naloga bo predvsem rešiti vprašanje garancij za obnovo Avstrije. Prestolni govor končuje z željo, naj bi lausannska konference prinesla mir na Vzhodu.

London, 23. novembra. Lloyd George je enoglasno izvoljen voditeljem macionalne liberalne stranke v spodnji zbornici.

BORZA.

Curib, 24. novembra. (Izvirno.) Predborza. Pariz 38.30, Zagreb 1.95, London 24.16, Berlin 0.08, Praga 16.90, Italija 25.10, Newyork 537.50, Dunaj 0.0076, žig. krone 0.0076, Budimpešta 0.225, Varšava 0.035, Sofija 3.85, Bukarešta 3.45.

ru, ju posadili v avtomobil in odpeljali v neko barako na tedaj popolnoma zapuščenem prostoru vzorčnega sejma. Tam so ju postavili k steni, in najprej opljuvali in pretepli z gorjačami, potem pa streljali nanju iz samokresov, kakor na tarčo na strelišču. Müller je izdihnil, njegovega tovariša pa so težko ranjenega prepeljali v bolnišnico, kjer so ga zdravniki le s težavo rešili. In prišlo je potem do porotne razprave v Trstu. Rešenec je natančno spoznal obtoženca, tudi dokaz po ostalih pričah se je popolnoma posrečil, a obtoženci so bili — oproščeni! Seveda, ker porotniki, ki bi bili obsodili fašiste, ne bi bili varni svojega življenja! In ta slučaj ni bil edin. Ali vendar pa se je zgodilo tudi nasprotno, da obtoženci zločinov proti fašistom, niso bili obsodjeni, ker dokazi niso bili popolni. Pravica je torej vendar še imela toliko moči, da se ni popolnoma vdala fašistovskemu terorju.

Ko si je fašizem osvojil državno oblast in ko smo čuli vsa ona lepa Mussolinijeva zagotovila, kako bomo vsi enaki pred zakonom, smo prvi trenotek res verjeli, da se je stvar temeljito izpremenila. Ali varali smo se, kakor smo se varali še vedno, kadar smo verjeli Lahom, ne da bi imeli v rokah vsa jamstva, in varali smo se še tamboj, ker nam dokazujejo najnovejši dogodki, da je sedaj stvar še daleč slabša, kot pa je bila doslej, ker je ono, kar je bilo doslej le slučaj, pod fašistovsko vladavino prešlo očitno v sistem, ki postavlja kot vrhovno smernico v pravosodju — fašistovsko voljo!

Naj navedem tu le dva slučaja, ki sta preznačilna za laško pravosodje pod fašistovsko vladavino.

Anton Flago iz Buzeta je v neki civilni pravdi stavil buzetskemu okrajnemu sodišču po svojem odvetniku predlog v hrvatskem jeziku. Buzetski sodnik, ki čuje na najpristnejše laško ime dr. Kirchmayerja, je predlog zavrnil. Na Flagov rekurz je višja instanca v Puli razveljavila ukrep prvega sodnika, češ, da ni taksativnih določb, ki bi urejale jezikovno rabo pri sodišču v Istri. Fašistovski »Popolo di Trieste« se je zaradi te razsodbe vrgel z vso najsirovejšo silovitostjo na sodnega nadsvetnika Cegnarija v Puli, ki pa je sicer res potomec slovenskega pesnika Cegnarija, ki pa je bil vedno navdušen italijanaš, in mu zagrozil, da ga bodo fašisti z ricinovim oljem naučili, kako se je treba ravnavati človeku, ki pripada slavnemu italijanskemu sodišču. Nadsvetnik Cegnar je brez dvoma že dobil za svojo pravičnost svoj četrt litra ali tudi več ricinovega olja!

Kaj naj pa šele porečemo potem o onem pravcatem justičnem umoru, ki se je dogodil te dni pred okrožnim sodiščem v Gorici, ko so bili obsodeni oni podkrnski mladiči, ki so bili obtoženi da so oskrnili vojaški spomenik na Krnu. Dasiravno je bilo s strani strokovnjakov jasno dokazano, da je bil spomenik pokvarjen po strelji, ne pa po človeški roki, ko so dvema obtoženca ma sploh ni moglo dokazati drugo, kot da sta bila tiste dni na Krnu, a so drugi štirje, naravnost otroci od 13 do 16 let, sicer res pobrali neke stvari na Krnu, ki so jih dobili tam gori po poškodbi spomenika po strelji, a so bili aretirani, ko so nosili one stvari nazaj na vrh. Vkljub vsemu temu jih je sodišče obsodilo, seveda le četvorico, ker dveh trinajstletnih otrok vendar niso mogli obsoditi zaradi nedoletnosti. In obsodba se ni izrekla morda zaradi tatvine, ker so bile odnešene one stvari, temveč naravnost zaradi hudobne poškodbe spomenika! Izrekla pa se je, ko so fašisti v svojem ekscenziu vred

razpravo naravnost zahtevali od sodišča, da obsodi obtožence!

Mislím, da je vsaka nadaljna beseda odveč. In po vsem tem naj še kdo reče, da živimo v Italiji v — pravni državi! Da je morda celo fašizem z o-svojitvijo državne oblasti postavil državni nove temelje, da njegov prihod na oblast pomenja nov preporod Italije! — Humbug! Laž! Nesramna laž!

In pri vas tam, na oni strani meje, se še najdejo ljudje, ki zabavljajo, češ, da ni v državi nikakršnega reda in celo govore o polnih loncih, ki so jih pustili v Italiji.

Poslajte jih nazaj čez mejo!

Vprašanje Besarabije.

Poleg drugih nezaceljenih ran, katere so pustile mirovne pogodbe na telesu Evrope, je taka rana tudi vprašanje Besarabije. Ko je končala svetovna vojna z zmago zaveznikov in s porazom centralnih sil, Rusije ni bilo ne na eni ne na drugi strani, zavzemala je čisto posebno stališče, skregana in sprta z vsemi in razjedena od državljanskih vojen tudi naznoter. Tako se niti mirovnih konferenc ni udeležila, kakor da je sploh ne bi bilo. Radi tega ni nič čudnega, če se je z njenim bivšim ozemljem delalo kakor s premoženjem, ki nima gospodarja. Iz baltskih ruskih provinc so se stvorile samostojne države, poljsko in finsko ozemlje se je enostavno podarilo — Rumuniji, dasiravno ni imela do nje pravice niti s stališča narodnostne pripadnosti. Res je sicer, da prebiva v Besarabiji veliko Rumunov, toda ti Rumuni so v veliki manjšini napram Rusom. Narodnostno je Besarabija torej ruska in pripada po tem načelu tudi edino Rusiji. Boljševiki zagotavljajo sicer, da njim ne gre za narodna načela, toda v praksi pa vendar ne morejo docela zatajiti narodne zavesti, zato tudi izgube Besarabije niso nikoli priznali in je tudi v bodoče očitno ne nameravajo. Še manj pa bi priznala odcepitev Besarabije od Rusije katera druga ruska stranka, ki bi slučajno morda prišla v bodočnosti do vlade. Besarabija bo torej ostala vse dotlej odprta rana na telesu Evrope, dokler je ne zaceli povrnitev k Rusiji, kar se pa skoro gotovo ne bo zgodilo brez oboroženega konflikta med prizadetima narodoma.

Spor radi Besarabije je pričel med Rusijo in Romunijo takoj, kakor hitro so si boljševiki utrdili pozicijo, obračunili s protirevolucionarji v svojem domu. Spočetka ta spor še ni razvzel določenih kontur, s časom pa stopa vedno bolj v ospredje. Posebno zadnje dni je postal zopet akuten. Ruska boljševiška vlada je, kakor znano, povabila nedavno vse okoliške države v Moskvo na konferenco, na kateri naj bi se dosegel med njo ter sosedinjami sporazum glede razorožitve. Tamu povabilu so se odzvale vse sosedne države, le Romunija je stavila poseben predpogoj. Zahtevala je od Rusije, ako hoče, da se udeleži te konference, naj poprej prizna fait accompli glede usode Besarabije, naj sankcionira za vse večne čase sklep mirovnih pogodb — katerim ni prisostvovala in ki so se vršile brez nje in proti njej. Da Rusi, čeprav boljševiki, na to romunsko zahtevo niso pristali, je samo ob sebi umevno; odgovorili so dokaj odločno, da smatrajo sklepe mirovnih pogodb, sklenjene brez njih, za neveljavne, da priključitev Besarabije Romuniji nikoli ne priznajo ter naj Romuni to ozemlje takoj izpraznijo in izroče pravnemu lastniku — Rusiji. Ta odločen boljševiški odgovor romunski vladi je povzročil v Bukarešti precej vznemirjenja in napetost med sovjetsko Rusijo in Romunijo se je s tem zopet znatno poostрила; celo tako, da odpošiljajo Romuni na rusko mejo vojaška ojačenja.

Ruska zahteva, naj Romunija izroči Besarabijo, je izzvala vznemirjenje tudi na Poljskem in tu je iskati tudi vzroke momentani novi napetosti odnosov med Poljsko in Rusijo. Kakor smo že svojetčasno poročali, je bila med Poljsko in Romunijo sklenjena vojaška konvencija, po kateri sta obe državi zavezani pomagati si medsebojno v slučaju oboroženega konflikta z Rusijo. Ruska zahteva po izročitvi Besarabije, podana v obliki ultimata

brez termina, pomenja torej istofako kakor za Romunijo tudi za Poljsko dolžnost odpora proti Rusiji. Kakor poročajo listi, je Poljska v tem smislu tudi že obvestila sovjetsko vlado. Kako se bo spor razvijal dalje in ali obstoja možnost, da pride že sedaj do oboroženega konflikta, o tem se ne da sklepati še sedaj; počakati moramo na nadaljnji potek spora, ki je velike in neposredne važnosti tudi za našo državo.

Ako bi Romunija ne bila članica Male antante, kateri pripadamo tudi mi in naša ožja zaveznica in ako bi ne stali v ozkih političnih stikih s Poljsko, potem bi bilo za nas to vprašanje precej irelevantno, čeprav bi kot Slovani vsekakor stali prej na ruskem nego na romunskem stališču; ker pa je Romunija članica Male antante in Poljska naša zaveznica, je stvar drugačna. Zamislimo se le v položaj, v katerem bi se nahajali, ako bi res že sedaj prišlo do oboroženega konflikta radi Besarabije! Kot politična celota bi bila Mala antanta dolžna nastopiti skupno in celotno za Romunijo proti Rusiji. To pa bi pomenjalo za nas kakor tudi za češkoslovaško ostronaprotje z interesi naše slovanske orientacije. Toda bito bi tudi sicer opasno, ker bi spor med Rusijo ter Romunijo in Poljsko, ako bi se zapletla vanj vsa Mala antanta, najbrže oziroma skoro gotovo, ne ostal omejen le na te države, ampak bi izzval lahko novo splošno evropsko in svetovno prelivanje krvi. Radi tega je in mora biti naša iskrena želja, da se spor radi Besarabije ne poostri do oboroženega konflikta in mislimo, da je naloga v prvi vrsti naše jugoslovenske kakor tudi češkoslovaške vlade, da posredujejo tako v Bukarešti in v Varšavi, kakor tudi v Moskvi, da se zadeva uredi mirnim putem v sporazumu z vsemi. Ako pa ni mogoč kompromisen sporazum, potem naj se rešitev vprašanja Besarabije vsaj odgodi na poznejši čas, ko bodo duhovi v Evropi že bolj pomirjeni.

Politične vesti.

* Obsojba zveze socialistov s klerikalci v Ljubljani. Kakor znano, se je dr. Peričeva skupina soc. dem. stranke v Ljubljani (Zarjani) za občo volitve zvezala s klerikalci in komunisti. Glavni odbor SSJ za Jugoslavijo objavlja v svojem glasilu »Radniške Novine« od 17. t. m. razsodbo, v kateri to koalicijsko najostreje obsoja in zahteva, da skupina krog »Zarje« izvaja nujno posledice.

* Poset avstrijskega zveznega kancelarja dr. Seipela v Beogradu. Kakor poročajo listi, namerava avstrijski zvezni kanceler dr. Seipel v decembru odpotovati v Beograd, da zaprosi za našo pomoč pri urejevanju avstrijskega gospodarstva. Zagrebški »Pokret« pripominja k tej vesti čisto umesno, naj v Beogradu dr. Seipelu ne obljubujejo ničesar, dokler Avstrija ne preneha s propagiranjem in zapostavljanjem naših ljudi na Koroškem.

* Avstrijske razmere. Urejenost razmer v republiki Avstriji karakterizira najbolj poročilo ene zadnjih števil dunajske »Reichspost«, ki pravi, da so dne 19. novembra priredili nižjeavstrijski socialisti veliko poizkusno mobilizacijo svojih čet. V Dunajsko Novo mesto je prišlo na tisoče delavcev, ki zaenkrat sicer še niso bili oboroženi, ki pa imajo vendar skritega za slučaj potrebe dovolj orožja. Ta nastop socialističnih čet je izzval posebno med kmeti pa tudi med meščanstvom veliko razburjenje. Zastopniki kmetov in meščanov so vsled tega poslali nižjeavstrijskemu deželnemu predsedniku dr. Bureschu oster protest proti zbiranju delavcev z zahtevo, naj se v bodoče tako postopanje preproje. Ako deželna vlada tega protesta in te zahteve kmetov in meščanov ne bi upoštevala, so omenjeni zagrozili, da bodo segli po samoobrambi, ustanovili bodo svoje bojne organizacije, s katerimi se bodo postavili v bran proti socialistom in komunistom. To so razmere kakor v Italiji pred fašistovskim preobratom.

Pristopajte k CMD!

Dnevna kronika.

— Velikodušen dar v kulturne namene. Dr. Guga Tuškan, veleposelnik v Sisku je daroval Jugoslovanski Matice v Zagrebu 1.200.000 kron.

— Antonijevićev naslednik. Beograjski listi vzdružujejo še vedno trditve, da bo naš sedanji poslanik v Rimu, Antonijević v kratkem odpoklican ter smatrajo, da postane njegov naslednik sedanji justični minister dr. Laza Marković.

— Jugoslov. akademija znanosti v Zagrebu je prejela od znanega rodoljubnega starine dr. Grege Tuškana v Sisku darilo v znesku 1 milijona 200 tisoč kron za znanstveno delo.

— Udruženje Koroških Slovencev v Ljubljani priredi od sobote dne 25. novembra naprej v gostilni Mrak vsako soboto zvečer ob 8. uri sestanke s poučnimi predavanji. Dne 25. nov. bo predaval g. profesor dr. Lončar »Slike iz Slovenske zgodovine«, 2. decembra gosp. profesor dr. Arneje »Koroški plebiscit« 9. decembra g. vseuč. prof. dr. Arneje »Koroški plebiscit«, 9. decembra g. vseuč. profesor dr. Cavazzi »Gospodarske razmere Slovenije«. Dostop prost za Korošce in vsem prijateljem koroških Slovencev.

— Starešinska zveza jug. akad. društva »Triglav« ima svoj letošnji redni občni zbor dne 9. 12. 1922 ob 20. uri v Mariboru v restavraciji Halbvildl, Jurčičeva ulica, Maribor, s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. poročilo odbora, 3. prememba pravil, 4. volitev novega odbora in dveh revizorjev, 5. slučajnosti.

— Žalske novice. V pokoj je stopil žalski postajenačelnik g. Fr. Knušek, ki je služboval 17 let nepretrgoma na svojem dosedanjem službenem mestu. Odhaja s svojo cenj. rodbino v Kamnik. Žalsko dramatično društvo je vpriporilo dne 12. t. m. s prav lepim uspehom komedijo »Avtomobilist«, dne 19. novembra je igral dramatični odsek na žalskem odru »Rdečelasko«, v nedeljo dne 26. t. m. pa vprizori Dramatično društvo v Celju Molierovega »Namišljenega bolnika«.

— Za legetski spomenik. Na legetskem polju v bližini Srem. Mitrovice leži več tisoč vojakov Timoške divizije, ki so leta 1914 padli v bojih za osvoboditev in ujedinenje našega naroda. Mitroviški Sokol je prevzel nalogo, da se postavi tem junakom primeren spomenik in da se ureddijo njihovi grobovi, ter se obrača na ves narod, da s prostovoljnimi prispevki pomaga pri tem patriotskem delu, s katerim naj se deloma oddolžimo onim, ki so dali svoje življenje za našo svobodo. — Denarni prispevki naj se blagovolijo poslati z označbo namena »Srpski Zadržni Banki d. d., podružnica Srem. Mitrovice«.

— Srečna Radgona. Mi smo že takoj spočetka prorokovali, da Radgona po odcepitvi od naše države in po priključitvi k Avstriji ne bo mogla živeti. To malo mestce, ki je po svoji legi bilo vedno navezano na slovensko ozemlje Gornje Radgone, Apač in Murskega polja, je z odrezanjem od tega naravnega zaledja prišlo v zagato, ki je eden največjih nestvorov, kar so jih ustvarile mirovne konference po svetovni vojni. Po svoji lastni krivdi in renegatski prenapetosti raznih dr. Kamnikarjev in Kodolitschev je prišla Radgona ob ves pomen, katerega je imela poprej kot središče severnega srednjega dela Slovenskih gor in Murskega polja. Že to je bil za Radgono hud udarec; drugi udarec je zadel Radgono in Radgončane s polomom avstrijskega gospodarstva in avstrijske krone, sedaj pa preti še tretji udarec. — Ker je Radgona preveč vstran, preveč ob meji, ni prikladna za sedež glavarstva in drugih podobnih uradov, zato namerava štajerska vlada te urade premestiti iz Radgone ter po zakonu o redukciji uradništva tudi sicer znižati število uradov in uradnikov. Radgona živi danes skoro samo še od teh uradov in uradnikov in zato je jasno, kaj pomeni to za njeno že itak borno životvarjenje. Udarec je hud in zato so sklicali radgonski spisbirgarski renegati te dni protestno zborovanje proti tem vladnim nameram, na katerem so vsi od dr. Kamnikarja doli do zadnjega milo jadikovali in težili, da mati Avstrija, za katero so se tako

»hrabro« bili, čisto pozablja nanje ter jih hoče docela upropastiti. Nas to jadedikovanje radgonskih renegatov prav iz srca veseli. Tako vidimo vsaj, da prihaja počasi spoznanje, počasi sicer, toda tembolj sigurno. Da, da, če bi se bili malo manj »hrabro« borili za mater Avstrijo, bi ne bilo treba takih shodov in Radgona bi tudi sicer pomenila nekaj čisto drugega, kakor pa pomeni danes.

— Mussolini proti novinarjem. Amsterdamski »Telegraaf« poroča iz Rima, da v bodoče ne bo prinašal nikakih poročil o Italiji, ker je italijanska vlada zapretila njegovemu poročevalcu v Rimu, da ga bo izgnala, če bo še nadalje poročal neugodno za italijansko vlado in o italijanskem političnem položaju. Holandsko in angleško časopisje protestira proti temu, ker je to največji atentat na svobodo tiska in novinarstva. — Najžalostnejše pri tem pa je, da se to godi pod vladno Mussolinija, ki je po poklicu sam novinar in ki je bil kot tak že sam izgnan iz Italije.

— Konec tiskanja novih bankovcev v Avstriji. Med avstrijsko vlado in zastopniki Zveze narodov je bila te dni sklenjena in podpisana pogodba, po kateri od 18. t. m. dalje Avstrija ne sme več tiskati novih bankovcev ne svrhu kritja svojih potreb. To je prvi radikalni korak v saniranju finančnega in gospodarskega stanja naše severne sosedne.

— Češka šola v Bruslju. Dne 12. novembra je bila v Bruslju v Belgiji slovesno otvorjena češka šola.

— Svetovni mirovni kongres se vrši v Haagu od dne 10. do 15. decembra.

Dopisi.

Iz mariborske okolice. Že lani smo na tem mestu opozarjali občinsko predstojništvo v Radvanju, okrbništvo škofovega gradu Betnave in okrbništvo mariborski, da ob malo večjem naliivu teče voda iz grajskega ribnika čez okrajno cesto. Ob letošnjih deževnih dnevih ga skoro ni bilo dneva, da bi ne tekla voda čez cesto na več mestih in po več metrov na široko. Delavcem, dijakom in drugim ljudem, ki hoidjo dan na dan v mesto ali pa na trg, ali na semenj, pa ni vseeno, če morajo celi dan prezebovati v premočenem obvalu. Ker se letos itak ne more več mostu razširiti, se pa mora jez grajskega ribnika razdreti, da bi mogla voda neovirano otekati.

Slovenska Bistrica. V soboto, dne 19. nov. predstavljena igra »Perenat močje« je zelo dobro uspela. Dvorana je bila vedno polna. Predstava je bila v vsakem oziru dobro podana — nastop domačih igralcev siguren. Posebno moramo omeniti naše narodne dame gospe Milico Kolenc, Danico Pirkmajer in Anico Pučnik ter gospodično Ido Leskovar, Štefco Tomšič in Albi no Žuraj, ki so svoje vloge res prav dobro izvedle. Tudi moške vloge so bile srečno razdeljene. Režija je bila v rokah načelnika dramatičnega odseka »Čitalnice« g. dr. Pučnika, ki je vse jako spretno vodil. Vsem sodelujočim gre najlepša hvala za trud in požrtvovalnost. Od ponedeljka 20. t. m. do srede 22. t. m. je tukajšnja deška in dekliška šola nadzoroval g. višji šolski nadzornik Gaberšček iz Ljubljane. G. višji nadzornik se je o delovanju in o uspehih na obeh šolah zelo laskavo in prednemu učitelstvu v ponos.

Iz Zavrča. Dne 21. t. m. šel je Ranič Franc iz svojega vinograda domov v Placarovce. Na poti pred vasjo Dubrava, hodeč čez most, je vsled vinjenosti zgubil ravnotežje in ker je bil čisto na robu mostu, se je prekrulil v potok, ki je na istem mestu tlakovan s kamnenjem. Vsled zadobljene rane na glavi je bil pri priči mrtev. Prepeljali so ga domov in dne 23. t. m. pokopali pri Sv. Marjeti pri Moškanjcih.

Loka. Pri nas je ustanovilo gasilno društvo dramatičen odsek pod vodstvom g. Magajna. Ker imamo dobre moči na razpolago, to misel najtopleje pozdravljamo. — Pri izletu na Lisco je ponesrečil g. žel. revident Janko Škerjanc iz Maribora. Prvo pomoč mu je nudil g. nadučitelj Jurko iz Razborja, dokler ni dospel zdravnik iz Sevnice.

Celjske vesti.

Smrtna kosa. V sredo, dne 22. t. m. je umrl v celjski javni bolnici gosp. Alfonz Smolnik, knjigovodja pri Združenih veletrgovinah v Celju, v starosti 30 let.

Ljudsko vseučilišče v Celju. Predavanje g. vlad. svetnika Lileka v ponedeljek, dne 20. t. m. je bilo srednje dobro obiskano. Predavatelj je govoril o širjenju krščanstva v rimskem cesarstvu, o delitvi tega cesarstva in kulturnih posledicah, o doseljavanju jugoslovanskih plemen in o njih zaslužnjem od frankovske, odnosno nemške oblasti. O pravi temi, namreč »O odnosu Južnih Slovanov napram katoliški cerkvi in papežu v srednjem veku in o protestantski dobi« govori predavatelj šele v ponedeljek, dne 27. t. m.

Celjsko mestno gledališče. Dramatičnemu društvu se je posrečilo preskribeti za prihodnje dni dve gostovanji. Dne 29. t. m. igra ansambel mariborskega Narodnega gledališča Gogoļevskega »Revizorja«, dne 30. t. m. gostujejo Ljubljanci v igri »Ploha«, za 2. december pa pripravljajo domači igralci Nušičevskega »Običnega čoveka«.

Mariborske vesti.

Maribor 24. novembra 1922.

m Javen poziv na kralj. državno pravdnštvo v Mariboru. Z ozirom na izvajanja gospoda okrajnega glavarja dr. Srečko Lajniča kot vladnega komisarja Mestne hranilnice v Mariboru, priobčena v »Taboru« z dne 23. t. m. št. 266, vprašamo gospoda državnega pravdnika, ali so mu znani bojkočni pozivi v časopisu »Straža« v številki 127 z dne 6. novembra t. l. in zlasti v številki 183, z dne 20. novembra t. l. pod naslovom »Vlagatelj Mestne hranilnice«, ki konča: »Torej vlagatelj, le zdaj se potrudite, zlatega časa nikar ne zamudite. Ako so mu znani, kaj namerava ukreniti, da prepreči nadaljnjo zlobno hujškanje proti Mestni hranilnici, kakor zahteva v takih slučajih v varstvo javnega imetja njegovo zvanje in kazenski zakon.« — Maribor, 24. novembra 1922. Vlagatelj, m Zlata poroka. Dne 25. t. m. praznujeta g. Krištof Felber in njegova soproga Leopoldina redek jubilej — zlato poroko. Se na mnoga leta!

m O priliki krsne slave 45. pešpolka je nabrajal v veseli družbi g. Pust 45 dinarjev za invalidski fond. Posnemajte!

m Okoliški nemčurji že tudi stikajo glave in si zaupljivo šepčejo na uho tole novico: »V Marburgu so Nemci znova grūdali en veraj in bo zdaj tajčar šulverajn in sidmarka zopet začela delovati. Sliši se, da bodo dobili nazaj vse: kazino, teater in šole, najnaprej šulverajnske šole.« »Ja, te bodo marpurgerhitn tudi nazaj zahtevali?« »Sevele! Hribar pa bo dobil častni naslov »Hügler«.

m Zanimiv odlok Stanovanjskega senata v Ljubljani. Kakor je znano, je tukajšnja podružnica Ljubljanske kred. banke kot lastnica bivšega hotela »Union« nameravala hotelske prostore preurediti v stanovanja za svoje uradništvo, in da je stanovanjsko oblast v Mariboru adaptacijska dela ustavilo v motivacijo, da si pridržuje pravico, z dotičnimi prostori samo razpolagati. Banka se je proti temu odloku pritožila in Stanovanjski senat odloka za socialno politiko pokrajinske uprave v Ljubljani je pritožbi ugodil ter odlok stanovanjskega urada v Mariboru razveljavil s sledečimi razlogi: »Prostori, na katere se nanaša izpodbijani odlok, so bili hteljski, tedaj poslovni prostori. Kot taki ne spadajo v pogledu na dodeljevanje pod določbo stanovanjske naredbe. Očividno pa se ta hiša ne bo več uporabljala za hotelske svrhe in pritožnica v svoji pritožbi sama navaja, da bo preuredila prejšnje hotelske prostore v stanovanje za svoje uradnike. — Ta namen ne nasprotuje določbam in namenu stanovanjske uredbe, temveč je še celo v skladu z njenimi intencijami. Stanovanjska uredba ne ščiti hotelskih podjetij. Nikjer ne določa, da bi bilo nedopustno, spreminjati prejšnje poslovne v stanovanjske prostore. Nasprotno določbo ima § 17 stanovanjskega pravilnika. Iz tega je sklepati, da pritožni namen ustreza v vsem zakonu.

Odlok prve stopnje ne najde opore v stanovanjski uredbi. Nasprotuje tudi v toliko določbam stanovanjske uredbe in stanovanjskega pravilnika, ker niti prva niti druga ne poznata zaseg za poznejšo dodelitev. Če je prva stopnja mnenja, da so kateri prostori dodeljivi, zamore izdati le odloke, ki ustrezajo § 13 stanov. pravilnika. Ker tedaj odlok ne najde opore v nobeni zakoniti določbi, se je moral razveljaviti. Ker je ta odlok pomemben ne le za podružnico Ljubljanske kreditne banke, ampak je splošne važnosti, ga priobčujemo v znanje vsem, ki so zainteresirani. Javnost pa bo iz tega slučaja uvidela, da mariborsko stanovanjsko oblastvo stanovanjske uredbe in pravilnika sploh ne upošteva in je menda prekomodno, da bi si jih vsaj enkrat prečitale, da ne bi izzivalo proti sebi odlokov nadrejenih oblasti, ki niso v čast niti oblastvu samemu niti občinstvu.

m Za Jugoslovensko akademsko menzo v Gradcu je nabral član menzinega upravnega odbora g. cand. med. Jovo Kašiković 4325 dinarjev. Radi pomanjkanja prostora omenjamo samo darove nad 49 dinarjev. Darovali so: po 50 dinarjev Trgovska banka; po 200 din. gojenke zavoda »Vesna« in N. N.; 150 dinarjev tovarnar Viljem Freund; po 100 dinarjev gospe in gospodinje: Ivanka Lipoldova, dr. Ferdo Müller, dr. V. Kac, dr. V. Rapotec, namestnik Iv. Hribar, posl. dr. V. Kukovec, Josip Rosenberg, I. Scherbanum ter podjetja: Slovenska banka, Centralna banka, Jadranska banka, Ljubljanska kreditna banka, Anglo-avstr. banka, Džamonja i dr., Jakob & Valentin, transportno podjetje; po 50 din. gg. dr. Rosina, dr. Barle, dr. Koderman — dr. Slokar, dr. Kimovec, dr. Fran Lašič, dr. A. Juvan, stolni prošt M. Matek, Ernest Zelenka, Gijura Valjak ter podjetja: Carinsko-sped. biro Puljevič, »Adrija«, Pinter & Lenard, pivovarna Götz, »Balkan«, dr. Franz in sinovi, »Orient« in Prva hrvatska šteti-dionica. — Ostalo svota odpade na darove po 40, 30, 20 in manjše dinarjev. V trgovinah, kjer se ni mogel oglašiti odposlanec menze, bo pobrala morebitne darove pooblaščenca tukajšnja osebja. Jugoslovenska akademsko menza izreka najtoplejšo zahvalo vsem navedenim in nenavedenim darovalcem, ki so s svojimi darovi pokazali toplo srce za naše visokošolsko dijaštvo v Gradcu. Upamo, da ga bodo tudi v bodoče podpirali z darovi, ki se — tudi najmanjši — hvaležno sprejemajo. Se enkrat: iskrena hvala vsem!

m Pončevalni odsek Izobraževalnega društva privatnih nastavlencev v Mariboru opozarja tem potom vse svoje članke in prijatelje društva na razne učne tečaje, kateri se vrše v risalnici mariborske deške meščanske šole, Krekova ulica 1, v sledečem redu: Ponedeljek od 7.—8. ure nemško tesnopolisje. Torek od 7.—8. ure slovenski tesnopolis. Sreda od 7.—8. ure slovensko tesnopolisje. Petek od 7.—8. ure cirilica. Petek od 8.—9. ure slovensko tesnopolisje. Sobota od 7.—8. ure nemško tesnopolisje. Tovariši! Tovarišice! Nudi se Vam ugodna prilika za Vašo nadaljnjo izobrazbo, torej ne zamudite je! Za trgovske vajence je udeležba brezplačna.

m Rešenje poštinih paketov. Trgovski gremij razglasi: Carinalna pošta Maribor 2 je sporočila trgovskemu gremiju, da leži tamkaj okoli 800 poštinih paketov, naslovljenih na trgovce in špediterje. Pošta je vse naslovljence že dvakrat obvestila o teh pošiljках, ki pa kljub temu ne predložijo odobrenj deviznega odbora, da bi se mogli oca-riniti in izročiti. Poštna carinarnica daje za rešenje teh pošiljk ponovni osemndnevni rok in ako se paketi v tem času ne rešijo, jih bode v smislu tozadevnih predpisov vrnila oddajni pošti. Gremij pozivlja vseh vse interese, da nemudoma uredijo to zadevo, oziroma da predajo gremiju prošnje, opremljene z računi, poštinih obvestil in potrdil davčnega urada, da jim potem svojega kurirja, ki potuje vsak drugi dan k Narodni banki v Ljubljano, preskrbi potrebna odobrenja. Ako kateri od prizadetih ne poseduje računa, naj si nemudoma preskrbi od svojega dobavitelja.

m Opozorilo onim, ki se hočejo izse-liti. Policijski komisariat razglasi: Da se naši izseljenci izognejo nepo-

trebnim stroškom, se glasom odloka ministrstva za socialno politiko, odde-ljenje za javno pomoč broj 8173-II-5 z dne 25. okt. 1922. odnosno odloka Po-krajinske uprave za Slovenijo, splošni odsek v Ljubljani. Opr. št. XIII, 19.857-22 z dne 31. oktobra 1922 opozar-jajo vsi zainteresirani, koji nameravajo potovati v Ameriko, da si ne nabav-ljajo vozni listov, dokler si niso pri-dobili pri svoji pristojni oblasti zato potrebnega izseljenškega potnega li-sta, kakor tudi vizum konzularnih predstavništev onih držav, preko kojih in v koje žele potovati.

m Park-kavarna se je v torek zopet otvorila. Preuredila se je za zimo, opremljena je z električnimi pečmi, kar je goste posebno zanimalo. V sploš-nem naredi utis napol zimskega vrta napol solidnega bara. Posebno prijeten je sveži zrak, katerega navadno v ka-varnah najbolj pogrešamo. Namesto vsiljivega orkestra igra diskretno pia-nist zagrebškega bara. Prvi dan že je napolnilo občinstvo to novo podjetje v našem krasnem parku. Najlepše izne-nadenje je pa bilo za goste, da so cene ostale navadne, kakor v vseh kavarnah, akoravno je cela oprema tako ukusna kakor v barih. Želimo našima narodni-ma podjetnikoma čim največ uspehov in upamo, da bode ta tudi pri znižanju cen prednjačila vsem drugim.

m Oddelek policijskega komisarijata za pobijanje draginje nam naznanja na podlagi določbe o nadzorstvu pro-daje uvažanih življenjskih potrebščin (objavljene v »Uradnem listu« št. 112 z dne 28. oktobra 1922), člena 3, ki pravi, da ima pristojno oblastvo zara-di pobijanja draginje pravico na pri-meren način objaviti, kdo je tako bla-go uvozil in po kakni ceni ga prodaja, da se dobi ameriška mast v Mariboru v sledečih trgovinah in po sledečih ce-nah: pri Ivanu Vidmarju, trgovcu na Meljski cesti št. 31 po 98 K kg.; pri Be-nediktu Kraglju, trgovcu na Koroški cesti št. 39 po 100 K kg. ter pri Rudolfu Eicholzerju na Meljski cesti št. 41 tudi po 100 K kg.

m Nenavadne posledice slabe juhe. Pri zadnji poroti je bila razprava proti nekemu Andreju Lichtenwalnerju, ki je umoril svojo ženo, preložena, ker je obtoženeč trdil, da ni pri zdravi pameti. Da bi svojo trditve primerno podkrepil, se je udal molku in cela dva meseca ni izpregovoril niti besedice. Preiskovalni sodniki in jetniški pazni-ki so se zaman trudili, da bi spravili iz prostovoljnega mavec le ono besedo. Toda česar niso dosegli ljudje, je do-segla slaba prežganka. Ko je pred par dnevi paznik prinesel Lichtenwalnerju prežgano juho, ki menda ni bila po-sebno okusna, je začel mavec Lichten-walner naenkrat robantiti in govoril je tako gladko in hitro, da se je prese-nečeni paznik kar čudil. Lichtenwal-ner pa se je jezno obregnil nad njim: »Vi napravite svoje, jaz bom pa tudi svoje opravil.« Za to bo vsekakor imel priliko pred decembrsko poroto.

m Velika kavarna. Najmodernejša Kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Sobota, 25. novembra: Revizor. Ab. C in kuponi.
Nedelja, 26. novembra: Baron Trenk. C in kuponi.
Ponedeljek, 27. novembra: Zaprt.
Torek, 28. novembra: Nečak. Izven. Premijera.
Sreda, 29. novembra: Revizor. Go-stovanje v Celju.

—o—

»Baron Trenk«. V nedeljo, 26. no-vembra se vrši zadnjič v letošnji se-zoni opereta »Baron Trenk« in sicer izjemoma za ab. C.

»Nečak«. V torek, 28. novembra se vrši premijera »Nečaka«, opereta v 3. dejanjih, vglasbil Viktor Parma.

Objave.

§ Mestni kino. I. epoha amerikan-skega kolosalnega pustolovskega filma »Robinson Crusoe« v glavni vlogi Marja Dani se predvaja v petek, sobo-to, nedeljo in ponedeljek.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sa-du, 22. nov.: pšenica: bačka 405, siem-ska 408; ječmen: bački 280, sremski 285; oves: bački 265, sremski 270; koru-za: bačka 325, zrno za mare 30; fižol: novi beli 350; moka št. 0 bača 575; za-kuho 550; krušna št. 6 500; otrobi pše-nični 163; mast svinjska ab Bačka 27; zelje bačko glavno 130; orehi bosan-ski 500; čebula 340. Tendence: čvrsta.

g Hmelj. XXIV. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 22. nov. 1922. Malo prometa, 5000—10.000 M ceneje.

g Zagrebški trg 22. nov. Plačevalose je 1 kg žive teže: voli Ia 30—36 K, Ila 24—28 K, IIIa 16—20 K, krave Ila 23—28 K, teleta Ia 40—45 K, Ila 36—38 K, svinje so narasle v ceni; plačevalo se je Ia blago 63—71 K, Ila 50—58 K, se-no slabše vrste 500—650 K, boljše 700 do 900 K.

g Podaljšanje roka za žigosanje predvojnih posojil bivše avstro-ogrsko monarhije do 15. dec. 1922. Delegacija min. financ v Ljubljani objavlja urad-no, da je g. fin. min. z odločbo D br. 25.585 z dne 6. nov. t. l. odredil: 1. Do 15. dec. 1922 se morajo v zmislu pravilnika D br. 4019 iz leta 1920 (Uradni list št. 97 od 23. avg. 1920) še popisati in žigosati obveznice predvojnih posojil bivše avstro-ogrsko monarhije, katerih lastniki doslej še niso bili dali ži-gosati. Popisale in žigosale se bodo tudi obveznice predvojnih posojil, ki so bile depomovane in so se nahajale v inozemstvu ter so bile vrnjene lastni-kom in vnešene v našo državo, brez oziroma na to, ali so žigosane z inozem-skim žigom ali ne. Vse obveznice, ki so bile vnešene v našo državo, pa doslej še niso žigosane z našim žigom, se mo-rjo predložiti radi žigosanja. 2. Ob-veznice vojnih posojil se ne bodo več popisovale in žigosale, zato naj se ne predlagajo več. 3. Gornji rok za žigo-sanje se po sporočilu reparacijske ko-misije ne bo več podaljšal. Lastniki ne-žigosanih obveznic predvojnih posojil, ki obveznic do gornjega roka ne dajo žigosati, bodo trpeli škodo, ker se take obveznice ne bodo upoštevale pri raz-delitvi dolgov in jih naša država tudi ne bo mogla zamenjati. 4. Prošnje za malnadno žigosanje je z obveznicami vred predložiti generalni direkciji dol-gov v Beogradu. 5. Prošnje je opremiti s kolkom po zakonu o takсах.

g Naša industrija i zanati. V kra-škem izide drugi del knjige »Naša in-dustrija i zanati«, katero je spisal na-čelnik ministrstva trgovine in indu-strije Milivoj M. Savič. Knjiga (tiska-na s cirilico) popisuje poedine vrste naše produkcije ter je v vsakem oziru izredno zanimiva in aktualna. Kdor si jo želi naročiti, naj se obrne na ljubljansko trgovsko in obrtno zbor-nico in obenem pošlje znesek kupnine z naslovom, nakar bo izvedla zbornica naročilo pri Ekonomatu Ministrstva trgovine in industrije, ki ima knjige v zalogi.

g Naš premog krije vse domače po-trebe. Lastniki naših jugoslovanskih pre-mogovnikov so te dni predložili mini-stru za šume in rude spomenico, v ka-teri zahtevaj, da se v interesu poviša-nja naše valute takoj preprovo uvoz ino-zemskega premoga, ker naš premog že docela krije vse domače potrebe in bi se ga, ako bi se prometne razmere uredile in bi se tudi v rudokopih pričelo z inten-zivnim delom, lahko še izvažalo. Prva zemlja, ki bi prišla v poštev pri izvaž-nju premoga, bi bila Grčija, za njo Ita-lija in potem še nekaj drugih. Celokupno dnevno pridobivanje premoga v naši državi znaša okrog 1400 vagonov do-cela dobre kvalitete. Trboveljski pre-mogovniki dajejo dnevno krog 4800 ton, bosanski 4—5000 ton, srbski krog 1700 ton; vojvodinski in hrvatski krog 1800 ton, a dalmatinski krog 600 ton.

g Uvoz za trgovino in prevoze v Newyorku se je ustanovil urad, ki da-je vsem osebam, katere bi prišlo v Newyork po trgovskih poslih, vse po-trebne informacije. Urad je osobito na razpolago zastopnikom bank, kor-poracij, institucij itd., ki gredo v New-york v svrhu vzpostavitve trgovskih odnošajev s tamkajšnjimi podjetji. Naslov urada je: Board of trade and Transportation, Newyork, 41, Park Row.

(92)

S. Woolf je v to oko pogledoval s strašno tesnobo v srcu. Končano je! V tem je prihrumel vlak in S. Woolf je skočil doli na tir. Čakajoče, ki so to videli, je izpreletela groza. Nekdo je segel za njim z roko, ki so ji bili prsti razklenjeni.

Woolfova smrt je povzročila, da ji je to noč bedelo na tisoče. Ko se je ustrelil Rasmussen, je ta in oni postal nervozen. Woolfova smrt pa je prestrašila ves svet. Sindikat se maje! Vse velike banke sveta so bile pri predoru udeležene z milijardami, industrija je bila udeležena z milijardami, ljudstvo, doli do prodajalcev novin, je bilo udeleženo z milijardami. Od vznemirjenosti je drgetalo vse od San Francisca do Petrograda, od Sidneja do Capetowna.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

卷之四

Sano, siamo, drva, premož, žito, krompir, sadje in druge delovine pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSIET, Maribor, Aleksandrova cesta** št. 57. Telefon št. 88. 1328

Dr. Fr. Lipold l. r.

Автоматички издател: Коммунал-Телера-Теле; Морфозна фирма д. д.